

A készülődések és a már megtartott ünnepek, megemlékezések mind igazolták a múzeummal, a levéltárral, a könyvtárral történő együttműködés hasznát. A honismereti mozgalom kérései meghallgatásra és támogatásra találtak és találhatnak a tudományos intézményeknél is. Az is meg kell mondanunk, hogy a honismereti tartalmú rendezvényeknél a helyi Hazafias Népfront mindig fő támogatója volt a kezdeményezéseknek.

7. Szólni kell még a *továbbképzésekről* és a *szakmunkások honismereti tábora*ról. A *továbbképzéseket évente négy alkalommal rendszeresen megtartjuk. A szakmunkások honismereti tábora új színfoltja* honismereti munkánknak. Első megrendezésére augusztus 11–14. között került sor Újpetréren, a Parkerdőben, 16 szakmunkástanuló részvételével.

8. A honismeret önmagában hordja ugyan a jutalmát, mégis elgondolkodtató, hogy nem lenne-e *klvántatos, előnyös* vagy *egyenesen szükséges* mozgalmunk terjesztése, jobb fölvirágoztatása érdekében megyénként, de országosan is kidolgozni valamilyen jó *osztönzörendszert*. Üzemben, gyárban, tsz-ben, ifjúsági mozgalminkban, sportéletünkben, öntevékeny művészeti csoportjainknál mindenütt jelentős hajtörögöként működtek az irányító szervek az *osztönzést, a jutalmazást, a kítüntetést*.

Ha a televíziós Ki mit tud – vetélkedőkön, Lehet egy kérdéssel több? vagy A fele sem igaz versengéseken jó osztönzést jelentenek a jutalmak, akkor főként a közösségben és a közösségért végzett honismereti szakköri munka is több jutalmazást érdemelne, annál is inkább, mert a honismeret szinte soha nem ígérhet gyors sikert, a kitartó, a nem látványos, de igen hasznos munka jutalmazására, társadalmi elismerésére, osztönzésére – úgy érzem – *mind erkölcsi, mind anyagi vonatkozásban* jóval többet kellene tennünk, mint amit eddig tettünk.

Ne maradjon ez a mozgalom ilyen tekintetben az ország szegénykéje, árvácskája, mert nem ezt érdemli, hanem más! Többet! Az elmúlt 20 év munkája többre vált érdemessé!

Timár Irma

A VI. honismereti tábor Hajdú-Bihar megyében

A debreceni Déri Múzeum és a KISZ Hajdú-Bihar megyei Bizottsága 1982. július 4–10. között Polgáron szervezte meg középisikolások számára a VI. megyei múzeumi és honismereti tábort. A cél most is az volt, hogy jobban megismerhessék a diákok a múzeumi munka sokrétűségét.

A legnagyobb érdeklődés ezúttal is a régészet iránt nyilvánult meg, dr. M. Nepper Ibolya az ún. terepbejárás tapasztalataiból leszűrhető tanulságokra hívta fel a figyelmet. A helytörténeti szekció Román Márta irányításával a Gyöngyösbokréta mozgalomra vonatkozó adatokat gyűjtött. Dr. Lovas Márton a természetrajz kedvelőivel Polgár környékének faunáját ismertette meg. A néprajzi gyűjtés mikéntjébe az első két napon nemcsak Szulovszky János (aki néhány éve maga is középisikolásként vett részt a táborban), hanem dr. Varga Gyula is segítette bevezetni az érdeklődőket. A kiscsoportokban végzett konkrét témákra (építészet, mesterségek, hiedelemvilág) irányuló gyűjtés nagyban növelte a munka eredményességét, több teret engedett az aktív részvételre. Gazdag ismeretanyagot nyújtottak a helytörténetírás problémáiról, Polgár történetéről, a Hortobágy növényvilágáról elhangzott előadások. A jól szervezett esti programokkal a tábor vezetőinek, Csicsai Károlynak és Ormosi Lászlónak, rövid idő alatt sikerült közösséget kovácsolni a megye különböző településeiről jött, mintegy negyven középisikolásból.

Sz. J.

A komáromi Múzeumbarátok Köre

A csehszlovákiai Komáromban, a Dunamenti Múzeum mellett, immár tív éve működő Múzeumbarátok Köre a múzeum tevékenységét segítö önkéntes testületként jött létre azzal a céllal, hogy tagjai tevölegesen hozzájáruljanak szűkebb hazájuk történelmének, haladó hagyományainak feltárásához, a muzeális értékű tárgyi emlékek gyűjtéséhez és elősegítsék a múzeum közművelődési rendezvényeinek megvalósítását.

A Kör 1972 őszén alakult, miután a múzeum igénye szerencsésen találkozott a helytörténet és az intézmény munkája iránt érdeklödö néhány lokálpatrióta komáromi lakos igényével. A 21 alapító tag a muzeális értékű tárgyak gyűjtésével kezdte működését és három gyűjtöcsoportba szerveződve már az első években több száz tárgyat mentett meg a múzeum részére a nagyarányú városfejlesztés során lebontásra ítélt komáromi városrészekben. Késöbb a tagok a tárgyak gyűjtésén kívül helytörténeti adatgyűjtéssel és

A jubiláló Kör tagjai a Dunamenti Múzeum udvarán

adatfeldolgozással is segítették a múzeum munkáját. Helytörténeti kutatásaik eredményeit többen előadás, illetve előadássorozat keretében ismertették a Kör negyedévenként, majd kéthavonként rendszeresen megtartott összejövetelein. A Kör tevékenységének kibontakozását elősegítette, hogy annak szervezésével a múzeum igazgatója 1974 elején megbízta az intézmény egyik dolgozóját (e sorok íróját). A Kör új tagokkal bővült, s 1975 februárjában megválasztotta öttagú önkormányzatát, amely azóta irányítja a munkát. A vezetőség 1975-től évente egy-két honismereti kirándulást rendez a tagok részére. Az eddigi 13 kirándulás során a Kör tagságának alkalma nyílt megismerkedni a Csallóköz, Pozsony, a Vág völgye, a Garam mente, az Ipoly völgye, Közép- és Kelet-Szlovákia, valamint Észak- és Dél-Dunántúl, Budapest és Eger múzeumaival, műemlékeivel, emlékhelyeivel. E honismereti kirándulások és az 1978 óta már havonta rendezett összejöveteleken elhangzó helytörténeti előadások növelték a Kör iránti érdeklődést, ami taglétszámának emelkedésében is megnyilvánult. Jelenleg a Körnek 60 tagja van – fizikai munkások, technikusok, mérnökök, hivatalnokok, háztartásbeliek, nyugdíjasok – akik közül a legfiatalabbak még huszonevesek, a legidősebb pedig 88 éves. A Kör megalakulásától eltelt tíz esztendő alatt több mint ezer tárggyal gyarapították a múzeum gyűjteményét, visszaemlékezéseikkel, adatgyűjtéseikkel, kisebb tanulmányaikkal hozzájárultak Komárom és vidéke múltjának feltáráshoz, indítványaikkal megkönnyítették a műemlékvédelmi szervek munkáját, emléktáblák elhelyezését kezdeményezték a műemlékjellegű épületeken; s az illetékes hatóságok jóváhagyásával néhány esetben sajátkezűleg jelölték meg emléktáblával a történelmi emlékhelyeket, műemlékeket: így például 1975-ben a Komáromi Református Kollégium épületét – Jókai Mór egykori iskoláját – a Jókai-filagóriát és a Jókai-kertet a komáromi szigeten, valamint 1976-ban a zsitvatoroki békekötés helyét. Rendszeresen gondozzák a komáromi temetőben nyugvó neves személyiségek (dr. Alapy Gyula, dr. Baranyai József, Beöthy Gáspár, Beöthy Zsigmond, a Jókay család, Pap Gábor, Tuba János) síremlékeit. Részt vesznek a Dunamenti Múzeumban évente rendezett 10–12 időszaki kiállítás megnyitóin és a múzeum más közművelődési rendezvényein. Mindez a Kör tagjai részére a sokrétű ismeretszerzés, a szórakozva művelődés lehetőségét nyújtja, a múzeumnak pedig tevékeny önkéntes külső munkatársakat szerzett.

Mácsa Mihály